

2. Булатевич Н.М. Синдром емоційного вигорання вчителя: автореф. дис. канд. психол. наук: спец. 19.00.04 «Медична психологія» Н.М. Булатевич. Київ, 2004. 19 с.

3. Вітюк В.В. Професійний розвиток педагогів в умовах інноваційного освітнього середовища післядипломної освіти регіону. *Педагогічний пошук*. 2016. № 1(89). С 3-6.

4. Нова українська школа: порадник для вчителя / під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плянди», 2017. 206 с.

5. Пустовалова С. В. Емоційне вигорання педагогів – синдром професійного знесилення. *Психологічний практикум*. 2016. № 9-10. С. 33-39.

УДК 378: 811.11

Кравець Р.А.

доктор педагогічних наук,
старший викладач кафедри української та іноземних мов
Вінницького національного аграрного університету
krawezj@ukr.net

ДОЦІЛЬНІСТЬ УПРОВАДЖЕННЯ ПРЕДМЕТНО-МОВНОГО ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Постановка проблеми. Інтеграція наукових здобутків лінгвістики у методику викладання іноземних мов є однією з провідних тенденцій реформування системи вищої освіти України. Відповідно до цієї тенденції виникає необхідність у запровадженні новітніх світових досягнень педагогічної науки у навчальний процес ЗВО під час викладання іноземної мови професійного спрямування для майбутніх фахівців аграрної галузі.

Останнім часом особливої популярності набуває методика предметно-мовного інтегрованого навчання, що можна пояснити підвищенням вимог до іншомовної підготовки студентів відповідно до «Загальноєвропейських рекомендації з мовної освіти» [8] та недостатньою ефективністю традиційного навчання у формуванні іншомовної компетентності майбутніх фахівців. У зв'язку з цим виникає необхідність у вдосконаленні навчального процесу, застосуванні інших підходів, які б дозволили вивести іншомовну підготовку майбутніх економістів на якісно новий рівень. Саме предметно-мовне інтегроване навчання слугує засобом реформування методики викладання й розширення навчальних програм ЗВО.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання оптимізації професійної підготовки майбутніх фахівців аграрної галузі досліджують Р. Будяк [4], О. Джеджула [4], Р. Кравець [1], О. Лазарев [2], О. Солоня [4]. Вивченню педагогічних технологій, які посилюють професійну складову аграрної вищої освіти, присвячені праці Т. Заграбчук [4], О. Краєвської [4], К. Левчука [4], С. Лутковської [4], О. Мельник [4], Т. Хом'яковської [4]. Проблемі предметно-мовного інтегрованого навчання у своїх роботах приділяють увагу Л. Добровольська [3], О. Кордюк [7], Т. Мироненко [3],

О. Рудичик [3], О. Ходаковська [5], О. Чекурн [6], І. Шевченко [7]. Однак, не зважаючи на значний інтерес науковців до цієї проблеми, досі **залишається невирішеним питання** розроблення нової парадигми іншомовної підготовки, спрямованої на формування у майбутніх фахівців аграрної галузі здатності до гнучкого застосування професійних знань і вмінь, готовності до адаптації та самореалізації у глобальному полікультурному просторі, здатності приймати рішення, оперативно й креативно розв'язувати професійні завдання в умовах іншомовної комунікації.

Формулювання мети. Соціальне замовлення на конкурентоспроможну іншомовну особистість, яка володіє комплексом компетентностей, необхідних для реалізації професійної діяльності в умовах мультилінгвального глобалізованого світу й традиційний підхід до підготовки майбутніх фахівців аграрної галузі на заняттях іноземної мови, який обмежується, зазвичай, формуванням лінгвістичних знань, умінь, навичок за основними видами мовленнєвої діяльності й недостатня увага до формування їхньої професійної компетентності засобами іноземної мови обумовили **мету**: теоретично обґрунтувати доцільність імплементації предметно-мовного інтегрованого навчання на заняттях з іноземної мови для оптимізації професійної підготовки майбутніх фахівців аграрної галузі у контексті нової освітньої парадигми.

Виклад основного матеріалу дослідження. Упровадження елементів предметно-мовного інтегрованого навчання (Content and Language Integrated Learning – CLIL) відбувається у рамках сучасної лінгводидактики. Його головною перевагою над традиційним навчанням є флективність – можливість одночасно використовувати багато підходів і враховувати суб'єктивні характеристики студентів. З одного боку майбутні фахівці аграрної галузі на практичних заняттях опановують предметні знання, а з іншого – іноземну мову. Варто зазначити, що така «двовекторність» сприяє розвитку навичок самоаналізу та самонавчання, а комбіновані заняття значно підвищують мотивацію майбутніх фахівців аграрної галузі, тому процес вивчення іноземної мови стає більш свідомим. Отже, в методиці предметно-мовного інтегрованого навчання головну увагу зосереджують на особистості студента, його здатності самостійно визначати свої потреби та коло власних професійних інтересів.

Абстрагування від лінгвістичних проблем і припинення постійного порівняння іноземної та рідної мов під час вивчення контексту є важливим кроком на шляху до подолання мовного бар'єру. Важливу роль тут відіграють міжпредметні зв'язки та створення штучного іншомовного середовища для швидкого мовного занурення майбутніх фахівців аграрної галузі в освітній процес. Відтак, в імплементації предметно-мовного інтегрованого навчання під час професійної підготовки майбутніх фахівців аграрної галузі засобами іноземної мови можна виокремити три моделі: м'яку (soft), жорстку (hard) та часткове занурення (partial immersion). Перша модель переважно спрямована на лінгвістичні особливості спеціального контексту (language-led), друга – викладання 50% навчальних дисциплін іноземною мовою (subject-led), третя – презентацію декількох навчальних модулів зі спеціальності іноземною мовою (thematic-based) [3, с. 6–7]. Кафедра української та іноземних мов Вінницького

національного аграрного університету в процесі професійно зорієнтованого навчання майбутніх фахівців аграрної галузі застосовує третю модель імплементації CLIL, яка займає проміжне положення – викладання окремих навчальних модулів англійською мовою. Це своєю чергою забезпечує більшу вмотивованість навчання, сприяє удосконаленню комунікативних умінь та формування полікультурної свідомості.

Висновки. На основі проведених досліджень з'ясовано, що предметно-мовне інтегроване навчання сприяє підвищенню мотивації майбутніх економістів вивчати іноземну мову; значно розширює словниковий запас студентів з предметної термінології, що дозволяє їм розуміти автентичні тексти й використовувати лексику в професійно-орієнтованому спілкуванні. Предметно-мовне інтегроване навчання є перспективним засобом професійної підготовки майбутніх економістів на заняттях з іноземної мови. Ця методика має великий дидактичний потенціал, що дозволяє удосконалювати мовну підготовку студентів економічних спеціальностей. Завдяки їй студенти здобувають знання з фахових дисциплін іноземною мовою, розвивають навички самостійної роботи з використанням інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій.

Література

1. Кравець Р.А. Теоретичні і методичні основи полікультурної освіти майбутніх фахівців аграрної галузі : моногр. Вінниця : Планер, 2017. 434 с.
2. Лазарєв О.В. Професійна підготовка майбутніх фахівців аграрного профілю на засадах компетентнісного підходу. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. журн.* 2014. № 1 (35). С. 209–218.
3. Мироненко Т.П., Добровольська Л.С., Рудичик О.М. Методика предметно-мовного інтегрованого навчання як засіб підготовки майбутніх фахівців. *Молодий вчений : наук. журн.* 2018. № 4 (56). С. 5–8.
4. Сучасні освітні технології у професійній підготовці фахівців аграрного профілю: колективна моногр. / за наук. ред. докт. пед. наук, проф. Олени Джеджули. Вінниця: ВНАУ, 2015. 214 с.
5. Ходаковська О. Особливості методики предметно-мовного інтегрованого навчання. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/11/63.pdf>. (дата звернення: 14.01.2020).
6. Чекур О.А. Предметно-языковое интегрированное обучение в неязыковых вузах. *Педагогика и психология образования : науч. журн.* 2019. № 1. С. 163–171.
7. Шевченко І.В., Кордюк О.М. Методика предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) у сучасній методичній і науковій літературі вітчизняних і закордонних авторів. *Молодий вчений : наук. журн.* 2018. № 4 (56). С. 31–34.
8. Byram M., Parmenter L. *The Common European Framework of Reference: The Globalisation of Language Education Policy.* Bristol: Multilingual Matters, 2012. 296 p.